

Можем ли да подобрим лечението на българските пациенти?

През лятото на настоящата година в изданието на **JAMA "Archives of internal medicine"** бе публикуван анализ на рандомизираните проучвания с витамин Е. Известен е антиоксидантният ефект на вит. Е, но не е доказан в повлияване на оксидативния стрес. Спекулира се с вероятното подобряване на ендотелната функция и забавяне на атеросклерозата. Това е била и основната причина вит. Е да бъде тестван в редица големи проучвания, които анализират медикаментозното повлияване на развитието на атеросклерозата и оценяват медикаментозния ефект върху сърдечно-съдовите усложнения.

Най-големите проучвания, в които е тестван и вит. Е, са Проучването в Линкисан (Китай, 1993), ATBC (1994), SCHAOS (1996), GISSI-P (1999), HOPE (2000), PPP (2001), HPS (2002). Във всички проучвания, както и в техния мета-анализ, се отхвърля възможността вит. Е да оказва влияние върху еволюцията на атеросклерозата и съдовите изяви на процеса. Антиоксидантният ефект на витамина няма клиничен ефект. Все пак е установено, че той може да има благоприятен ефект при болни с карцином на простатата, макуларна дегенерация и повлиява сърдечно-съдовите усложнения при болни в краен стадий на бъбречни заболявания.

Въпреки ограничените му ефекти е станало известно, че около 24% от възрастното население на САЩ приема по собствена воля вит. Е.

Основният въпрос, поставен от авторите на анализа, е защо населението приема непрескриптивни медикаменти и хранителни добавки, чиито ефекти са недоказани. И влияе ли приемът на тези лекарства и добавки върху адекватното лечение на основните заболявания.

Оказва се, че голяма част от здравите и от болните хора купуват лекарства без рецепта, чиято месечна цена може и да надхвърли стойността на необходимите за ежедневно лечение животно-поддържащи медикаменти по прескрипция. Разходите за тези добавки могат да ограничат финансово закупуването на предписаната от лекарите основна терапия.

И това виждаме ежедневно в нашата практика. Аптеките са пълни със съмнителни продукти, гарантиращи "вечен живот". Обаче никога не се интересува, че тези таблетки, сиропи или други форми са на пазара от няколко месеца и трудно биха били оценени ефектите им върху удължаването на живота. Дори техните производители започват да променят някои съставки в тях и да разширяват спектъра на техните индикации. А най-важното при тези съмнителни медикаменти и добавки е тяхната "безвредност". За голямо съжаление на всички лекари, няма медикамент, който да повлиява болестта и успоредно с това да бъде напълно безвреден. Щом не вреди, то той и не действа върху болестта. А пациентите най-много се плашат от многото странични ефекти на рецептните медикаменти, без обаче да знаят, че тези странични ефекти са наблюдавани при минимален брой болни, но при лечение на десетки хиляди и милиони пациенти.

Всички ние можем да обединим усилията си за убеждаване на нашите болни в необходимостта от системно лечение с медикаменти с доказан ефект и да ги убедим да намалят своите разходи за съмнителни продукти (предимно хранителни добавки), които не само няма да им помогнат, а може и да навредят на организма. Защото всеки похарчен за недоказани препарати лев може да бъде насочен към модерно лечение с медикаменти, които удължават живота и намаляват усложненията от болестта.

Дори при минимална активност от наша страна можем да осигурим по-добро лечение на нашите близки, познати или пациенти. Ако милионите левове, похарчени за съмнителни непрескриптивни лекарства или хранителни добавки, бъдат насочени към съвременни медикаменти, може би ще допринесем за по-комфортния и безопасен живот на хората в България.

д-р Борислав Георгиев
Главен редактор